

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter

(2002/C 227 E/17)

KOM(2002) 207 endelig udg. — 2002/0123(COD)

(Forelagt af Kommissionen den 5. juni 2002)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Traktaten fastslår, at der skal oprettes et indre marked og en ordning, der sikrer, at konkurrencen på det indre marked ikke fordrøjes. Harmonisering af medlemsstaternes regler og praksis for udnyttelse af information fra den offentlige sektor bidrager til realiseringen af disse målsætninger.
- (2) Udviklingen mod et informations- og videnssamfund vil påvirke tilværelsen for hver eneste borger i Fællesskabet bl.a. ved at give adgang til og mulighed for at tilegne sig viden på nye måder.
- (3) Digitalt indhold spiller langt den største rolle i denne udvikling. Indholdsproduktion har foranlediget hurtig jobskabelse i de seneste år og fortsætter med det. De fleste af disse jobs skabes i små nye virksomheder.
- (4) Den offentlige sektor indsamler, behandler og formidler information på mange områder, som f.eks. information om geografi, turisme, erhvervsforhold, patentrettigheder og uddannelse.
- (5) Et af hovedformålene med oprettelsen af det indre marked er at skabe betingelser, der fremmer udviklingen af tjenesteydelser, der dækker hele Fællesskabet. Information fra den offentlige sektor er en vigtig indholdskilde til produkter og tjenester inden for sektorerne for digitalt indhold, og denne information vil få stadig større betydning som indholdsressource til de mobile indholdstjenester, der er under udvikling. En bred geografisk dækning på tværs af grænserne er også essentiel i denne forbindelse.
- (6) Der er betydelige forskelle mellem medlemsstaterne i mellem i regler og praksis vedrørende udnyttelsen af informationskilder fra den offentlige sektor, hvilket forhindrer udnyttelse af denne vigtige informationskildes fulde økonomiske potentiale. Der bør derfor sikres et minimum af harmonisering af nationale regler og praksis for anvendelse og kommerciel udnyttelse af information fra den offentlige sektor, i tilfælde hvor forskelle i nationale love og praksis eller manglende klarhed hindrer det indre markeds funktion og en ordentlig udvikling af informationssamfundet i Fællesskabet.
- (7) Uden et minimum af harmonisering på fællesskabsplan risikerer man endvidere, at national lovgivning, som allerede er indført i en række medlemsstater som svar på de teknologiske udfordringer, fører til endnu større forskelle. Lovgivningsmæssige forskelle og tvivl vil blive mere udtalt efterhånden som informationssamfundet vokser frem. Informationssamfundet har allerede øget den grænseoverskridende udnyttelse af information betydeligt.
- (8) Der er behov for generelle rammer for vilkår for anvendelse af information fra den offentlige sektor for at sikre ligelig, forholdsmæssigt og ikke-diskriminerende betingelser for anvendelse heraf.
- (9) Dette direktiv bør finde anvendelse på offentlige myndigheders dokumenter, som er alment tilgængelige. Såfremt offentlige myndigheder tillader anvendelse af disse dokumenter, bør dokumenterne kunne anvendes til kommercielle og ikke-kommercielle formål under visse betingelser. Offentlige myndigheder bør opfordres til at give adgang til anvendelse af ethvert af deres dokumenter, som er alment tilgængelige.
- (10) De forskellige formater, som offentlige myndigheder benytter, kan udgøre en stor byrde for private organisationer, som ønsker at anvende information fra forskellige kilder. Behovet for at overføre papirdokumenter til elektronisk format eller behandle digitale filer så de bliver kompatible, bør begrænses ved at kræve, at offentlige myndigheder stiller dokumenterne til rådighed i samtlige allerede-eksisterende formater.
- (11) Fristen for besvarelse af anmodninger om anvendelse af information bør være rimelig og på linje med de tilsvarende frister vedrørende anmodninger om aktindsigt, så de ikke hindrer udviklingen af nye samlede informationsprodukter og -tjenester. For lang reaktionstid mellem selve anmodningen om at anvende dokumenter og en stillingtagen hertil kan hindre udarbejdelsen af datasamlinger for hele Fællesskabet, da det langsomste land sætter tempoet.

- (12) Når der opkræves gebyrer, bør det samlede provenu fra adgang til eller anvendelse af disse dokumenter ikke overstige de samlede omkostninger ved produktion, reproduktion og formidling heraf, foruden en rimelig fortjeneste. Produktion omfatter indsamling og behandling, og formidling kan også omfatte brugerstøtte. Omkostningsudligning samt en rimelig fortjeneste, udgør en øvre grænse for gebyrerne, da alt for høj prissætning bør hindres. Offentlige myndigheder bør have mulighed for at fastsætte lavere gebyrer eller slet ikke at opkræve gebyr, og medlemsstaterne bør tilskynde offentlige myndigheder til at stille dokumenter til rådighed mod gebyrer, som ikke overstiger marginalomkostningerne til disses reproduktion og formidling.
- (13) Gebyrer og andre vilkår for anvendelse af information fra den offentlige sektor bør være ikke-diskriminerende. Det gælder også offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, som falder uden for deres offentlige opgaver. Det indebærer, at der bør gælde samme input-betingelser for offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter som for andre markedsoperatørers aktiviteter. Særligt bør gebyrer og andre vilkår for levering af offentlig information som input til disse kommercielle aktiviteter være de samme, som dem, der gælder for tredjemænd, der anmoder om denne information.
- (14) En forudsætning for udviklingen af et informationsmarked i Fællesskabet er, at betingelserne for anvendelse af information fra den offentlige sektor er klare og offentligt tilgængelige. Potentielle brugere af informationen bør derfor orienteres klart om alle vilkår for anvendelse af informationen.
- (15) Online standardlicensaftaler kan også være vigtige i den forbindelse. Der bør være standardlicensaftaler til rådighed i alle tilfælde, hvor offentlige myndigheder udøver den intellektuelle ejendomsret og/eller opkræver gebyr for anvendelse af dokumenter, så transaktionerne lettes og bliver mere gennemskuelige.
- (16) Offentlige myndigheder bør ikke risikere at overtræde konkurrencepolitikens grundprincipper og bør ikke vedtage fremgangsmåder, som kunne indebære misbrug af en dominerende stilling. Eksklusivaftaler mellem offentlige myndigheder og private parter om udnyttelse af dokumenter kan medføre betydelige markedsforvriddinger. I mange tilfælde er ordningerne af national karakter og hindrer således andre af Fællesskabets aktører i at komme ind på markedet og anvende den samme information. Det kan imidlertid nogle gange være nødvendigt med en eksklusivaftale om anvendelse af visse af den offentlige sektors informationskilder af hensyn til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Dette kunne være tilfældet, hvis intet kommercielt forlag ville offentliggøre informationen uden en sådan eksklusivaftale.
- (17) Anvendelse af information fra den offentlige sektor bør fuldt ud overholde myndighedernes forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽¹⁾. Navnlig bør persondata, som indsamles af offentlige myndigheder, ikke anvendes til formål, som ikke er forenelige med de oprindelige, eksplicitte og legitime formål, som de blev indsamlet til. Anvendelse af persondata eller af dokumenter med persondata til kommercielle formål er generelt ikke forenelig med disse oprindelige formål, især ikke hvor den offentlige myndigheds indsamling af persondata er obligatorisk, og hvor data-emnerne ikke kan afvise håndtering af deres persondata.
- (18) Direktivet påvirker ikke tredjemands intellektuelle ejendomsrettigheder. Direktivet påvirker endvidere ikke eksistensen af eller ejendomsretten til offentlige myndigheders intellektuelle ejendomsrettigheder, og det begrænser ej heller udøvelsen af sådanne rettigheder ud over de grænser, som direktivet fastsætter. Forpligtelserne i dette direktiv bør kun gælde i det omfang, at disse forpligtelser er forenelige med bestemmelserne i de internationale aftaler om beskyttelse af intellektuel ejendomsret, især Bern-konventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, og Aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder ⁽²⁾. Offentlige myndigheder bør dog udøve deres ophavsret på en måde, der letter anvendelse af information.
- (19) Målene for dette direktiv er, at fremme etablering af informationsprodukter og -tjenester i hele Fællesskabet, som er baseret på information fra den offentlige sektor, at øge private virksomheders effektive grænseoverskridende brug af information fra den offentlige sektor for at skabe værdiforøgede informationsprodukter og -tjenester, at begrænse konkurrencefordrejning på det fællesskabsmarkedet og at undgå en situation, hvor medlemsstaternes håndtering af anmodninger om information fra den offentlige sektor med forskellige hastigheder skaber yderligere skævheder. I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. traktatens artikel 5, kan disse mål ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af handlingens reelle fællesskabsomfang og virkning bedre gennemføres på fællesskabsplan. Dette direktiv er begrænset til det minimum, der er påkrævet for at nå disse mål og går ikke udover, hvad der er nødvendigt for at nå målene —

⁽¹⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 336 af 23.12.1994, s. 214.

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastlægger et minimum af regler for kommerciel og ikke-kommerciel udnyttelse af eksisterende dokumenter, som er alment tilgængelige, hos medlemsstaternes offentlige myndigheder, og som foretages af unionsborgere og alle fysiske eller juridiske personer med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat.

2. Direktivet gælder ikke for:

- a) dokumenter, hvis udarbejdelse ikke er omfattet af de pågældende offentlige myndigheders offentlige opgaver, som fastsat ved lov eller andre retsfor skrifter i medlemsstaten eller i mangel heraf, som fastsat i overensstemmelse med fælles administrativ praksis i medlemsstaten
- b) dokumenter eller dele af dokumenter, hvortil tredjemand besidder den intellektuelle ejendomsret
- c) dokumenter, der indeholder persondata, med mindre anvendelse af sådanne persondata er tilladt i henhold til fællesskabslovgivningen og nationale foranstaltninger om behandling af persondata og privatlivets beskyttelse
- d) dokumenter hos public service radio- og tv-selskaber, deres datterselskaber og andre organer eller deres datterselskaber i forbindelse med opfyldelse af public service radio- og tv-spredningsopgaver
- e) dokumenter i uddannelses- og forskningsinstitutioner, f.eks. skoler, universiteter, forskningsfaciliteter, arkiver og biblioteker
- f) dokumenter i kulturinstitutioner f.eks. museer, biblioteker, arkiver, orkestre, operaer, balletter og teatre.

3. Dette direktiv gælder kun i det omfang, at forpligtelserne ifølge direktivet er forenelige med de internationale aftaler om beskyttelse af intellektuel ejendomsret, især Bern-konventionen til værn for litterære og kunstneriske værker og Aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »Offentlig myndighed« staten, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige institutioner og sammenslutninger af en eller flere af sådanne myndigheder eller offentligretlige institutioner.
- 2) »Offentligretliginstitution« enhver institution:
 - a) hvis opgave det er at imødekomme almenhedens behov, dog ikke på det erhvervs- eller forretningsmæssige område
 - b) som er en juridisk person og
 - c) hvis drift hovedsagelig er finansieret af staten, de regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige institutioner, eller hvis drift er underlagt disses kontrol, eller hvortil staten, de regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige institutioner kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i institutionens administrative ledelse, bestyrelse eller tilsynsorgan.
- 3) »Dokument«
 - a) ethvert indhold uanset medium (skrevet på papir eller opbevaret elektronisk, lyd- eller billedoptagelser, audiovisuelle optagelser)
 - b) enhver del af et sådant indhold.
- 4) »Alment tilgængelige dokumenter« dokumenter, der er omfattet af offentlighed i henhold til reglerne om aktindsigt fastsat i medlemsstaten, og dokumenter, som offentlige myndigheder lader indgå i informationsprodukter eller -tjenester, som de markedsfører.
- 5) »Anvendelse« fysiske eller juridiske personers brug af offentlige myndigheders dokumenter til kommercielle eller ikke-kommercielle formål.
- 6) »Persondata« er data som defineret i artikel 2, litra a), i direktiv 95/46/EF.

Artikel 3

Generelt princip

Såfremt offentlige myndigheder tillader anvendelse af dokumenter, som er alment tilgængelige, kan dokumenterne anvendes til kommercielle eller ikke-kommercielle formål i henhold til betingelserne i kapitel II og III.

KAPITEL II

BETINGELSER FOR ANVENDELSE

Artikel 4

Tilgængelighed

1. Offentlige myndigheder skal sikre, at deres dokumenter er tilgængelige i alle allerede-eksisterende formater eller på alle allerede-eksisterende sprog, ad elektronisk vej hvor muligt og hensigtsmæssigt. Det indebærer ikke, at offentlige myndigheder er forpligtede til at oprette eller tilpasse dokumenter for at opfylde anmodningen.

2. Det kan ikke kræves af offentlige myndigheder, at de fortsætter med at udarbejde en bestemt type dokumenter med henblik på at disse kan anvendes af en organisation i den private sektor.

Artikel 5

Frister og krav i tilfælde af en negativ beslutning

1. Offentlige myndigheder skal behandle anmodninger om anvendelse af dokumenter og skal give ansøgeren adgang til dokumentet inden for en rimelig frist, som ikke er længere end fristerne for behandling af anmodninger om aktindsigt, og adgang gives, såfremt det er muligt og hensigtsmæssigt, ad elektronisk vej.

2. Såfremt der ikke er fastlagt tidsfrister, skal offentlige myndigheder behandle anmodningen og levere dokumenterne til ansøgeren senest 3 uger efter anmodningens modtagelse.

3. Såfremt der gives afslag på anmodningen, skal den offentlige myndighed begrunde dette overfor ansøgeren på grundlag af de relevante bestemmelser i medlemsstaten om dokumentadgang eller på grundlag af en af undtagelserne i artikel 1, stk. 2, eller artikel 3. Såfremt et afslag træffes på grundlag af artikel 1, stk. 2, litra b), skal den offentlige myndighed indsætte en henvisning til den fysiske eller juridiske person, som er indehaver af rettighederne eller alternativt til den licensudsteder, hvorfra den offentlige myndighed har indhentet det relevante materiale. Den offentlige myndighed er ikke ansvarlig for henvisningens rigtighed.

4. Et afslag på en anmodning skal indeholde oplysning om klagemuligheder, såfremt ansøgeren ønsker at appellere beslutningen.

Artikel 6

Gebyrprincipper

Såfremt der opkræves gebyrer, må den samlede indtægt fra adgang til eller anvendelse af dokumenterne ikke overstige omkostningerne til produktion, reproduktion og formidling af disse, foruden et rimeligt afkast. Bevisbyrden for, at gebyrer er omkostningseffektive, påhviler den offentlige myndighed, der opkræver gebyr for dokumentets anvendelse.

Artikel 7

Ikke-diskriminering

1. Gældende betingelser for kommerciel anvendelse eller udnyttelse af dokumenter skal være ikke-diskriminerende.

2. Gældende betingelser for ikke-kommerciel anvendelse af dokumenter skal være ikke-diskriminerende for sammenlignelige kategorier af dokumentbrugere.

3. Hvis dokumenter anvendes af en offentlig myndighed til dens kommercielle aktiviteter, som falder uden for dets offentlige opgaver, skal der gælde de samme gebyrer og andre betingelser for levering af dokumenter til disse aktiviteter, som er gældende for andre brugere, når anvendelse er tilladt.

Artikel 8

Gennemskuelighed

1. Gebyrer for anvendelse af offentlige myndigheders dokumenter fastlægges på forhånd og offentliggøres, ad elektronisk vej såfremt det er muligt og hensigtsmæssigt.

2. Øvrige betingelser for dokumenters anvendelse formuleres tydeligt og offentliggøres, ad elektronisk vej såfremt det er muligt og hensigtsmæssigt.

Artikel 9

Lettere anvendelse

Medlemsstaterne sikrer, at standardlicensaftaler om kommerciel anvendelse af den offentlige sektors information er tilgængelige i digitalt format og kan behandles elektronisk.

KAPITEL III

LIGE HANDELSVILKÅR

Artikel 10

Forbud mod eksklusivaftaler

1. Alle potentielle markedsoperatører skal have adgang til at anvende dokumenter, selv om en eller flere markedsoperatører allerede udnytter merværdiprodukter på grundlag af sådanne dokumenter. Kontrakter eller andre ordninger mellem de offentligemyndigheder, der besidder dokumenterne, og tredjemænd må ikke tilføre eksklusivrettigheder, som udgør en uberettiget begrænsning af konkurrencen eller informationens anvendelse.

2. Såfremt en eksklusivrettighed anses for nødvendig af grunde som f.eks. udførelse af en offentlig serviceydelse, skal begrundelsen for eksklusivrettighedens tildeling revurderes med jævne mellemrum og skal i al fald tages op til revurdering hvert tredje år. Der skal være adgang til offentlig indsigt i eksklusivaftaler, der indgås efter dette direktivs ikrafttræden.

KAPITEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 11

Gennemførelse

Medlemsstaterne sætter senest den [31. december 2004] de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 12

Revision

Dette direktiv tages op til revision tre år efter dets ikrafttræden.

Revisionen skal især behandle direktivets anvendelsesområde hvad angår de offentlige myndigheder, det dækker. Revisionen skal også behandle direktivets overordnede virkning med hensyn til at øge mængden af den offentlige sektors information, der er til rådighed for anvendelse, og effekten på de offentlige finanser.

Artikel 13

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Addressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.
